

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Integritet och straffskydd (SOU 2016:7)
(Departementets dnr Ju2016/01003/L5)

Tingsrätten, som i huvudsak inte har något att invända mot betänkandet, vill framföra följande.

Allmänna och sammanfattande synpunkter

Tingsrätten delar utredningens uppfattning att det behövs ett förstärkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten. Utredningens förslag om att införa olaga integritetsintrång som ett nytt brott i 4 kap. 6 b § brottsbalken gör det möjligt att ingripa mot allvarliga angrepp på den personliga integriteten. Tingsrätten ställer sig dock något tveksam till den straffskärpning som utredningen önskar uppnå och som framgår av betänkandets exemplifiering av vilken sorts gärningar som typiskt sett ska bedömas som grovt brott.

Tingsrätten noterar även att utredningens uppdrag inte omfattar det grundlagskyddade området och att en och samma gärning därmed kan komma att bedömas olika beroende på spridningsform.

I betänkandet föreslås vidare att den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla ska åläggas att vid straffansvar ta bort meddelanden som uppenbart utgör olaga hot. Tingsrätten anser att en sådan reglering är mindre lämplig med hänsyn till att det i praktiken kan bli svårt att utkräva ansvar av den som inte fullgör sin skyldighet, eftersom brottet olaga hot fullbordas först när hotet kommit till den hotades kännedom.

Olaga integritetsintrång

Idag är det möjligt att med teknikens hjälp snabbt sprida kränkande bilder och andra uppgifter till ett stort antal människor. Tingsrätten delar utredningens uppfattning att det behövs en reglering som gör det möjligt att, med stöd av en ändamålsenlig straffbestämmelse, ingripa mot otillåten spridning av utlämnande bilder och andra integritetskränkande uppgifter. Genom den föreslagna bestämmelsen regleras det straffbara området på ett tydligt sätt. Tingsrätten har inga invändningar mot bestämmelsens utformning.

Straffskalan för brott av normalgraden föreslås motsvara vad som gäller för t.ex. kränkande fotografering och sexuellt ofredande. Utredningen konstaterar att straffet i många fall sannolikt kan stanna vid böter, men att uppgifternas karaktär och sättet för spridningen ska beaktas vid bedömningen av om straffvärdet motsvarar en påföljd på fängelsenivå.

Utredningen har även föreslagit en särskild straffskala för grova brott. Som exempel på sådant som ska räknas som grovt brott anges bl.a. spridning av filmer med explicit sexuellt innehåll och ingående bilder som visar när någon utsätts för ett grovt brott. Utredningens uttryckliga syfte med att införa en särskild rubricering för grova brott är att tydliggöra allvaret i sådana gärningar. Man konstaterar att motsvarande handlingar enligt nuvarande lagstiftning ibland bedömts som grovt förtal och att de i opublicerad praxis ansetts ha ett straffvärde på mellan en och tre månaders fängelse. Utredningen anser inte att denna straffmätning motsvarar brottets allvar och dess potentiella psykiska och sociala skadeverkningar. Tingsrätten ifrågasätter inte att publiceringar av nämnda slag kan få allvarliga konsekvenser för den som utsatts för kränkningen. Tingsrätten är dock något tveksam till om den eftersträvade straffskärpningen är proportionerlig i förhållande till hur andra brott som innebär en kränkning av målsägandens integritet, såväl fysiskt som psykiskt, bedöms straffvärdemässigt. Det kan vidare konstateras att den föreslagna straffskalan för grovt brott är väsentligt högre än vad som gäller för motsvarande brott i andra länder, exempelvis Norge och Finland.

Utredningen har inte haft i uppdrag att föreslå ändringar i tryckfrihetsförordningen. Inskränkningar av den grundlagsskyddade yttrandefriheten bör heller inte genomföras lättvindigt. Straff för olaga integritetsintrång kommer därmed bara kunna ådömas den som begår gärningar utanför det grundlagsskyddade området. Tingsrätten noterar att konsekvensen av detta blir att en och samma gärning kommer att bedömas olika beroende på om publiceringen sker exempelvis på en webbsida med utgivningsbevis eller på en liknande sida som saknar utgivningsbevis. En gärning som i det senare fallet är belagd med straff kan, om utgivningsbevis finns, vara tillåten eller i vart fall bedömas ha ett väsentlig lägre straffvärde. I synnerhet vad gäller sådana gärningar som enligt förslaget ska rubriceras som grovt brott torde skillnaden i straffvärde bli anmärkningsvärd.

Olaga hot

Tingsrätten har inget att invända mot de föreslagna förändringarna i bestämmelsen.

Ofredande

Tingsrätten anser att den nya bestämmelsen är tydlig och att den föreslagna utvidgningen av det straffbara området, så som den presenteras i betänkandet, är motiverad med hänsyn till den tekniska utvecklingen.

Förtal och förolämpning

Bestämmelserna har förändrats i syfte att bli mer tydliga med ett moderniserat språk. Tingsrätten ser positivt på detta och har heller ingenting att invända mot att det införs en möjlighet till brottsskadeersättning vid grovt förtal.

Ansvar för tillhandahållare av elektroniska anslagstavlor

I syfte att bland annat komma till rätta med s.k. drev på internet, där flera personer publicerar hot och kränkande uttalanden mot en person, föreslår utredningen att den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla ska vara

skyldig att ta bort sådana meddelanden som uppenbart utgör olaga hot eller olaga integritetsintrång. Tingsrätten har ingenting att invända mot att bestämmelsen utvidgas till att även gälla sådana inlägg som uppenbart utgör olaga integritetsintrång. Straffbarhet för olaga hot inträder dock först när den person hotet riktas mot får kännedom om hotet. Det är därmed först då skyldigheten att ta bort meddelandet inträder. Som utredningen har påpekat påverkar detta straffbarheten av underlåtenhet att ta bort ett sådant meddelande. Det torde sannolikt även kunna leda till bevissvårigheter avseende frågan om uppsåt i vissa fall. Utredningens uppfattning är att bestämmelsen ändå skulle fylla ett syfte i och med att den förväntas få en handlingsdirigerande effekt. Tingsrätten bedömer att bestämmelsen med den föreslagna lydelsen kommer att bli svår att tillämpa i praktiken och anser det därför inte lämpligt att genomföra den föreslagna ändringen till den del den gäller olaga hot.

Övriga föreslagna förändringar

Tingsrätten har inget att invända mot de förändringar som i övrigt föreslås i betänkandet.

Yttrandet har beslutats av lagmannen Lars-Gunnar Lundh och tingsfiskalen Monica Johansson, föredragande.

Lars-Gunnar Lundh
Lagman